

**ВИХІД ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНОК ЗАЛІЗНИЧНИХ
ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ**

**PRIVATE COMPANIES ENTERING THE RAILWAY
TRANSPORTATION MARKET**

*канд. техн. наук А.О. Ковальов, канд. техн. наук О.В. Ковальова
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*A. Kovalov, PhD (Tech.), O. Kovalova, PhD (Tech.)
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Впровадження приватної тяги на залізницях України – головний крок на Європейському шляху держави з точки зору забезпечення конкурентного ринку. Але на швидкість такого впровадження мають вплив декілька факторів.

1 Недостатня кількість та незадовільний стан рухомого складу, особливо тягового.

Вітчизняний залізничний транспорт має високий ступінь непридатності основних засобів. При цьому фізична непридатність і моральна застарілість рухомого складу викликають занепокоєння з точки зору економічної і технічної безпеки їх подальшої експлуатації. Нажаль, збереження повільних темпів оновлення основних засобів залізничного транспорту на фоні критично високого рівня їх непридатності вимагає інноваційного відтворення основних засобів залізничного транспорту в умовах обмежень на капіталовкладення в їх модернізацію та оновлення.

2 Стан колійного розвитку та інфраструктури взагалі.

Протяжність колій у незадовільному стані досягла двох третин від загальної протяжності. Приватні компанії, відповідно, «націлені» на напрямки, які дозволять без додаткових вкладів на ремонти колії просувати власний вагонопотік. Для АТ «Укрзалізниця» виникає додаткова проблема з недоотриманим прибутком від вантажних перевезень.

3 З причини низького рівня тарифів на перевезення пасажирів і відсутності дієвих механізмів компенсації збитків при наданні суспільних послуг виникає ситуація перехресного субсидування (компенсації) збиткових пасажирських перевезень за рахунок вантажних.

Такий факт буде ще більше ускладнений при виході на ринок вантажних залізничних перевезень приватних організацій, оскільки навіть існуючий механізм компенсування буде втрачений з причини недоотримання доходів з вантажних перевезень. Створення відкритого ринку може позбавити АТ «Укрзалізниця» основної частини доходів. Приватні компанії можуть забрати собі найбільш прибуткові маршрути. У той же час альтернативних джерел фінансування АТ «Укрзалізниця» не має.

Одне з рішень питання – передача права на комерційне використання

залізничної інфраструктури стороннім організаціям на договірних засадах з метою забезпечення беззбитковості приміських перевезень. Мається на увазі, крім можливості організації та проведення власне приміських перевезень (вибір маршруту, зупинок, складу приміського поїзда тощо), також передача додаткових повноважень: торгова діяльність в приміських поїздах, на платформах, вокзалах і ін.; побудова на території вокзалів комерційних комплексів, місць відпочинку пасажирів – для забезпечення отримання прибутку сторонньою організацією.

АТ «Укрзалізниця» працює над питанням концесії і готова передати перші вокзали під управління приватним інвесторам.

Але концесія призначена для проектів, в яких за послуги платять користувач. При концесії ризику надання комерційних послуг потраплять до приватного партнера, так як держава не зможе гарантувати приватному сектору прибутковість з прийняттям на себе твердих платіжних зобов'язань, а споживачі залізничних послуг несуть ризик непередбачуваності цін на послуги з перевезень.

УДК 629.113

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕЙКОБУСІВ В СИСТЕМІ BRT

TO THE ISSUE OF THE USE OF RAILS IN BRT SYSTEM

*В.П.Сахно, доктор техн. наук, В.М.Поляков, канд. техн. наук,
С.М. Шарай канд. техн. наук
Національний транспортний університет (м. Київ)*

*V.P.Sakhno, PhD (Tech.), V.M.Polyakov, PhD (Tech.),
S.M.Sharai, PhD (Tech.)
National Transport University (Kyiv)*

Метробус або нова система автобусного руху "Швидкісний автобусний транспорт" (Bus Rapid Transport, BRT) є результатом розвитку мережі автобусного суспільного транспорту. В порівнянні з метро цей проект володіє явними перевагами: менша вартість створення мережі, менша вартість рухомого складу, мобільність та ін. [1].

Зручність, безпека і покращена організація дорожнього руху – це далеко не все, що зможе дати пасажирам система швидкісного автобусного транспорту. У цій системі пасажирські швидкісні автобуси пересуваються по спеціально виділених смугах. Вони відокремлені від проїжджої частини і обладнані закритими пасажирськими станціями з платформами на одному рівні і підземними переходами. Поряд з пасажирськими автобусами в системі BRT може використовуватися і інший рухомий склад, зокрема рейкові автобуси.